

PSPV-PSOE, deu anys d'autogovern

Sota el signe de Lerma

El 26 de novembre del 1982 les Corts provisionals van elegir Joan Lerma president de la Generalitat valenciana, i el 13 de desembre es va efectuar la presa de possessió a la Llotja de València. Deu anys després, l'efemèride invita a prendre el pols a la gestió desenvolupada.

El PSOE va guanyar per majoria absoluta les eleccions legislatives de 1982. Conseguints amb aquest fet, les Corts provisionals van elegir Joan Lerma president de la Generalitat perquè havia estat el cap de llista. El 26 de novembre s'efectua el traspàs dels poders que l'ucedista Enrique Monsonís, havia anat exercint *en funcions*. Amb la simbòlica transferència, rep també 19 milions de pessetes disponibles dels 50 que la Presidència tenia de pressupost.

La presa de possessió se celebra el 13 de desembre a la Llotja. Aquell dia, un jove de 30 anys, sense cap experiència professional, però amb cert bagatge partidista, va emprendre una aventura —el govern del País Valencià—, els precedents de la qual es perdien quasi tres segles abans, el seu present estava cucat per les discòrdies civils i el seu futur autonòmic era una incògnita.

L'acte va revestir la solemnitat dels grans esdeveniments i els discursos al grau adequat d'eufòria. Entre el nodridísim públic assistent es percebia el sentiment que es tancava una etapa provisional de governs pre-autonòmics i s'empenia un camí; camí que va ser ratificat sis mesos després, en ser elegit en les primeres eleccions a les Corts Valencianes, de maig de 1983. A les hemeroteques es pot constatar els pronunciaments favorables que va concitar el nou president. "És una persona estupenda", va dir José María Simó Nogués, que presidia la Cambra de Comerç i establia així els fonaments d'una relació estreta amb Joan Lerma. "És un home moderat, equànime, coneixedor dels temes valencians", opinava el president de la Confederació Empresarial Valenciana d'aquell moment, Vicent Iborra. L'únic comentari destenyit —encara que lògic— va ser el del candidat de la Coalició Popular, Manuel García Miralles: "Lerma és molt jove per a la responsabi-

litat del càrrec". Ja maduraria, ja.

Han transcorregut deu anys, Joan Lerma continua al capdavant del govern valencià i l'efemèride invita a prendre el pols a la gestió desenvolupada, Tasca que en aquestes planes ha de ser forçosament sumària i potser simplificadora. Moltes parcel·les van quedar fora de perill de la nostra observació i ignorem massa dades i circumstàncies. A més, serà inevitable que, en determinats tràmols i davant personalitats molt concretes, la nostra valoració estiga esbiaixada per molt humanes filies i fòbies. Moltes, fins i tot, ni tan sols seran mencionades, no obstant el seu paper rellevant en aquest procés.

En tot cas, a fi d'acomodar el judici a la realitat, en tant que siga possible, em sembla oportú subratllar unes poques obvietats. La primera fa referència als poders efectius del Govern que comença: li'n falten tots. Ni poders, ni diners. L'estatut és encara en aquelles dates un bunyol farcit de no-res i les transferències des de l'administració central, encara que s'efectuen amb plausible celeritat, es prolongaran al llarg de quatre anys, i inclús bastant més, com ara en el cas de les transferències de sanitat, que es van demorar fins al 1987. Vull dir que contemplem dos lustres, però seria improcedent passar factura pel fet o deixat de fer durant aquest període de quatre o cinc anys primers consumits en l'assentament en el terreny. Penseu que fins el 1985 el pressupost de la Generalitat no sobrepassa els cent mil milions de pessetes, fet que permet pocs desplegaments i projectes.

En segon lloc, el partit que hegemonitzarà el govern no té experiència administrativa ni com a gestors qualificats. El període pre-autonòmic que es va iniciar a l'abril de 1978 ha estat poc més que de trànsit i tot just en queda el record dels seus pioners volentosos i d'un grapat d'anècdotes expressives de l'austeritat i

desorientacions que van il·luminar el nou règim. Va haver de passar el temps, anys, perquè la Generalitat fera arrels i fomentara la respectabilitat, i en acabat, s'espolgara l'aire de provisionalitat que l'embolcallava.

En tercer lloc, l'autonomia, fóra la de l'article 151 o la del 143 –diferència irrelevant per al País Valencià– no és una altra cosa que una àmplia descentralització. En altres paraules, els ressorts fonamentals, sobretot l'econòmic i el financer, li són aliens. Encara resta pendent aquest problema.

Després, s'ha de prendre en considera-

ció el que podem denominar la tara comunicativa. El Govern autonòmic –i també el central– no sap vendre a l'opinió pública els encerts que aconsegueix, potser perquè no és capaç tampoc d'admetre els errors que comet. Tant el Consell com el partit que el manté s'han allunyat del ciutadà perquè, entre altres raons, no han tingut la humilitat o la virtut pedagògica d'explicar els obstacles que dificulten l'acompliment d'uns objectius. Més que supèrbia, és imperícia. Segurament algú els va aconsellar que es manifestaren sempre en clau positiva i aquesta retòrica, a l'últim, els ha minvat

la credibilitat. Però això no ha d'impedir que tractem de jutjar-los amb equanimitat.

Finalment, en aquesta tanda de prevenicions, és aconsellable no confondre les maldats del partit socialista i els seus conflictes interns amb la gestió estrictament política i administrativa del govern valencià. Es ben cert que, en ocasions, serà difícil delimitar aquestes parcel·les a causa de la colonització partidista que suporten. En la mesura que siga possible, no obstant això, defugirem les referències als prodigis i als pecats d'aquest col·lectiu, ja que no és l'objecte d'aquest repàs.

ECONOMIA: L'IMPIVA I POCA COSA MÉS

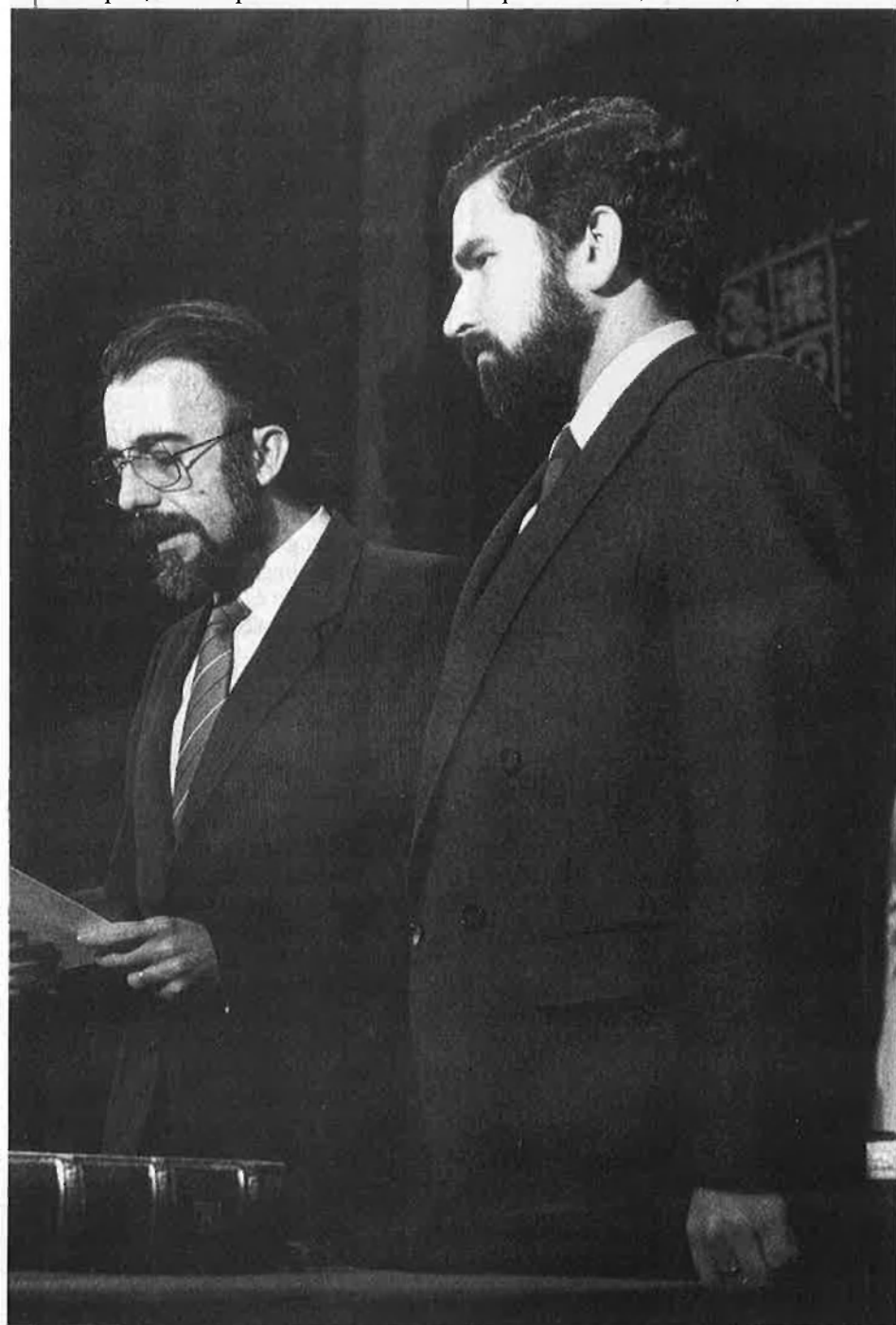
La política econòmica no és competència de la Generalitat. Al govern autonòmic li concerneix, com a la bona mestressa, administrar els seus serveis i que no li resulten massa costosos. Les grans directrius corresponen al Solchaga de torn, almenys mentre no es modifique el marc competencial i s'atorgue a les autonomies una major bel·ligerància recaptatòria.

Com que no estava en les seues mans alterar els traços bàsics de l'economia valenciana, aquesta evoluciona segons les seues inèrcies tradicionals. La nostra renda per càpita continua sent uns punts superior a la mitjana de l'estat, com també el producte interior brut (PIB) per habitant i, el que és molt significatiu, entre 1983 i 1991, el valor afegit brut per al conjunt dels sectors ha crescut (160,64%) en comparança als més dinàmics, que són el Principat (158,32%) i Madrid (155,77%).

Són indicis –i no els únics– que abonen una eufòria moderada i que desacrediten el catastrofisme que prediquen els conservadors. No obstant això, continuem militant en el pilot de les regions pobres de la Comunitat Europea, fet que ens qualifica com a “objectiu núm. 1” perquè la nostra renda no arriba al 75% de la mitjana comunitària. És clar que, d'aquest desfasament, no es pot culpar els socialistes.

A aquests, se'ls han d'exigir comptes únicament dels serveis que donen i que estiguen en l'àmbit de les seues possibilitats, i s'ha d'oblidar l'obligada retòrica sobre el canvi de les estructures productives, que per cert utilitzen menys cada dia.

En aquest sentit hem d'admetre que les

seues iniciatives tenen coherència i utilitat. Des que van iniciar el seu govern en solitari van tenir la fortuna de comptar amb un grup de joves economistes que havien anat treballant professionalment sobre el teixit industrial del país, i que estaven familiaritzats amb els seus recursos humans i tècnics. Procedien del gabinet d'estudis de la Cambra de Comerç de València i a la seua experiència unien una certa mentalitat socialdemòcrata. Estaven que ni fets a mida de les propostes econòmiques i les obres del partit governant de l'autonomia.

A aquest equip se li va encomanar el desenvolupament de l'Institut de la Mitjana i Petita Indústria Valenciana (IMPIVA), creat el 1984, i que constitueix, al nostre parer, la contribució millor orientada per actualitzar les empreses, poten-

més de 2.200 empreses associades i més de 3.500 usuàries dels seus serveis. Uns altres tres –els Centres Europeus d'Empreses i Innovació (CEEI)– localitzats a Elx, Alcoi i València, estan especialitzats en la creació de noves empreses.

Quant al Parc Tecnològic de València, que és un organisme més de la mencionada xarxa de centres, es tracta d'una aposta pel futur. Acull únicament empreses amb alta dedicació a I+D, circumstància que òbviament ha d'alentir-ne l'enlairament i, en conseqüència, suscita una crítica que no té fonaments. Les esmentades empreses podran o no elegir aquesta ubicació –i algunes ja s'hi han establert–, però és evident que disposant d'un espai ben dotat d'infraestructures i especialitzat resulta molt més atractiva l'oferta.

Joan Lerma i Andreu Garcia Reche, conseller d'Indústria, Comerç i Turisme.

RAFA GIL

ciar-ne la competitivitat mitjançant l'aplicació de tecnologies avançades, projectes "I+D" (investigació més desenvolupament), estudis de nous productes i activitats productives. Una argot que sembla tret de qualsevol discurs de circumstàncies, però que està avalat per una inversió de 31.000 milions de pessetes entre 1988 i 1991 a benefici de quasi 3.500 empreses. Una xifra que ens sembla notable, però que empal·lideix al costat de la dilapidació televisiva. Els socialistes no han sentit parlar de prioritats.

Més important que aquesta ajuda econòmica és la xarxa de centres tecnològics distribuïts d'acord amb la nostra geografia industrial. En aquests moments hi ha 17 centres funcionant, dedicats fonamentalment a l'assessorament, amb

En turisme de masses continuem sent una potència.

TURISME: QUI DORM NO AGAFA PEIXOS

Conservem els nostres atributs paisatgístics, encara que l'autarquia i el desenvolupament salvatge dels seixanta n'exhaurirà bona part. En aquest capítol s'han atenuat els abusos, fins desaparèixer quasi totalment, gràcies a la conclusió de tots els Plans d'Ordenació Urbana dels municipis i al foment d'una nova sensibilitat i disciplina urbanística.

Conservem en bona mesura les clienteles tradicionals, si bé comença la diàspora de les colònies estrangeres tradicionals, establertes a la Marina, i aquestes

dues últimes campanyes haja baixat tant l'afluència de visitants com la seua capacitat de consum. Però la culpa d'aquesta crisi, la té l'encariment de la vida i d'això no és responsable la Conselleria del ram.

No obstant això, al sector turístic del País Valencià li ha passat com a l'ovella que dorm: que perd el mos. Durant molts anys ha viscut de rendes i defugint el plantejament rigorós dels problemes que tenia i que es resumeixen fonamentalment en tres: obsolescència de les instal·lacions, manca d'infraestructures adequades i promoció deficient. El diagnòstic, per conegut, no requereix cap comentari, i tampoc la solució és un secret: inversions públiques i privades. Encara que no solament això. A més dels recursos que cal mobilitzar urgentment per recuperar la relació idònia de preu-qualitat, és imprescindible que la gestió política siga dotada de més professionalitat. La campanya publicitària entorn del mot "Mediterrània" és un exponent d'aquest divorci que suggerim entre l'empresariat i els organismes polítics que, molt al seu aire, han decidit l'estratègia i els missatges. Només ha complagut el conseller Garcia Reche i els seus aduldors.

És probable que la iniciativa privada exagere els incompliments de l'administració, sense reparar-ne els propis. Però no és temerari afirmar que aquesta parcel·la li ha anat gran al Consell de la Generalitat. No ha tingut mai una política ni un projecte. No ho és, almenys, imprimir fullets i repartir subvencions.

AGRICULTURA: ¿QUAN JUBILEN EL CONSELLER?

En el sector agrari, el conseller Font de Mora ha tingut la sort de dur a terme els seus plans –quan en tenia– sense estridències notables. El camp ja no és el que era: ha perdut braços i temperatura política. D'altra banda, el conseller, que va ocupar el càrrec investit de certa aura política i de prestigi professional, s'ha revelat un bon interlocutor dels interessos en joc.

No se li poden anotar grans canvis o projectes, però tampoc negar que ha desenvolupat una política sensata. En primer lloc, ha estimulat la vertebració professional del cens agrari mitjançant la constitució d'unes noves organitzacions: Associació Valenciana d'Agricultors, Unió de Llaoradors, Joves Agricultors, Unió Professional Agrària, Federació Professional Agrària de Castelló, i Federació de Cooperatives.

El conseller d'Agricultura, Lluís Font de Mora —¿quan el jubilen?—, amb el president de la Generalitat.

RAFA GIL

Ahora, la Conselleria anima la participació creixent de l'agricultor en tot el procés de comercialització i industrialització, siga per via privada o cooperativa, que és precisament on ha posat l'èmfasi la iniciativa pública. A ella s'ha d'endossar, així mateix, l'extensió de les assegurances agràries mitjançant la creació d'una mútua gestionada pels mateixos interessats.

En el pla tecnològic està acreditat de sobres l'Institut Valencià d'Investigacions Agràries, i és inobjectable el pla de competitivitat per a l'obtenció de noves varietats.

Hi ha d'altres fronts oberts, com ara l'ajuda a les zones desfavorides per evitar la desertització humana mitjançant l'administració dels fons Lieder i les indemnitzacions compensatòries.

Però els sectors agraris més dinàmics tenen l'opinió que aquesta Conselleria ha perdut el dinamisme i és víctima del desgast. No solament ha perdut les seues inèrcies l'aparell burocràtic, que és una síndrome comuna a l'administració autonòmica, el pitjor és que no té una perspectiva de futur. En suma, la rutina ha corcat aquest departament que demana a crits una renovació profunda.

ADMINISTRACIÓ PÚBLICA: MÉS PRIVADA CADA DIA

S'ha relatat moltes vegades: la pre-autonomia va arribar en 1978 sense ni tan sols un tros de pa sota el braç. Va haver de partir de zero en totes les parcel·les i l'administració pública no ha estat una excepció. Vertebrar-la al llarg d'aquest

decenni ha estat una vertadera gesta i, admitit aquest fet, podem formular totes les objeccions que s'escaiguen.

Ara, transcorreguts dos lustres, potser no es valora l'esforç desplegat en aquell període inicial de l'anomenat autogovern. Ni es valora ni s'agraeixen gestos com el dels 70 funcionaris de la Diputació de València i 125 de l'Ajuntament que es van oferir al president Josep Lluís Albiñana per establir el rudiment de l'aparell administratiu.

Després, a les palpentes, amb personal transferit juntament amb petites dosis de competències disperses, amb personal contractat i altre de distintes procedències, es va anar traçant una organització burocràtica de mera supervivència. Un exponent d'aquesta precarietat és revelat per la següent dada: la primera plantilla orgànica d'un servei —el de Protecció de Vegetals— és publicada al novembre de 1982.

Les dificultats de la feina, unides a la inexperiència i al degoteig irregular de noves competències que es van assumint decanten una organització administrativa fundada en la improvisació. Caldrà esperar al desembre de 1983 perquè es promulgue la Llei de Govern, complementada posteriorment per la de Funció Pública, al juliol de 1985.

Mentre es legisla a bon ritme, s'intenta racionalitzar els processos administratius; s'elabora el Manual de Procediments i el Pla Informàtic, al temps que s'introdueix l'ús del català en l'administració, objectiu que encara és lluny d'acomplir-se, però en què s'ha avançat notablement. Parlar i escriure català no solament és obligatori, sinó rendible, fet que sens dubte ha posat ales al propòsit.

Més complex resulta abordar el capítol financer i pressupostari, en què s'està a expenses de les transferències de recursos des de l'administració central. Això provoca en principi greus desajustaments i va haver-hi moments en què no es coneixien ni les despeses de personal o la situació dels processos de contractació d'obres públiques. Avui, a pesar d'haver-se acordat un marc legal de finançament, aquest continua sent insatisfactori i provisional. S'hauria d'haver revisat en 1991 i es va optar per prolongar-lo. La lluita actual per gestionar el 15% de l'IRPF s'inscriu en el propòsit de consolidar uns ingressos propis i reduir el grau de dependència. El 60% dels recursos de la Generalitat encara procedeixen dels pressupostos de l'estat i sobre ells no hi ha marge de decisió.

Un tret característic d'aquesta administració ha estat la promoció d'organismes autònoms, en la gestió dels quals se segueixen pautes pròximes a la iniciativa

privada. Alliberats de traves burocràtiques i amb més discrecionalitat per disposar dels seus recursos, s'han mostrat eficaços, sense minva de la seua fiscalització. IMPIVA (Institut de la Petita i Mitjana Indústria Valenciana), IVAM (Institut Valencià

d'Art Modern), IVV (Institut Valencià de la Vivenda), IVE (Institut Valencià d'Estadística), RTVV i etcètera en són alguns, n'hi ha un fum, i marquen el camí que cal seguir per cobrir els objectius de flexibilitat i de rendiment. No obstant això, la fórmula tampoc no és màgica i hi ha altres entitats d'aquesta classe que, a causa de la incapacitat dels seus responsables, desaprofiten les seues possibilitats. Ho dic, per exemple, pel IPEE (Institut per a l'Estalvi de l'Energia).

L'últim episodi d'aquesta propensió privatitzadora, l'acaba de protagonitzar el

“L'accés a les nòmines de l'administració pública enterboleix la gestió de la Generalitat.”

El conseller d'Administració Pública, Emèrit Bono, amb el fiscal Enrique Beltrán.

RAFA GIL

conseller de Medi Ambient, Antoni Escarré, que ha cedit la gestió del seu departament a dues empreses públiques, amb la previsió fins i tot que competesquen entre si. Un pas més i podem arribar al sistema gerencial, en virtut del qual els mateixos titulars de les conselleries serien reclutats en el mercat laboral, com els directors financers i de màrqueting.

¿S'ha aconseguit, doncs, l'objectiu d'una administració desburocratitzada i eficaç, com propala reiteradament el programa electoral socialista? La resposta no pot ser contundent. Aquesta rara avis no existeix. De la valenciana, ens pot consolar el simple fet que existesca i no done lloc a greus casos d'escàndol o d'innoperància, a pesar de les seues notables llacunes i vicis.

Dit això, és igualment evident que a la Generalitat se li ha anat la mà a l'hora de crear serveis i òrgans inútils. Llegides avui, sonen a sarcasme unes declaracions de Joan Lerma, efectuades al juliol de 1983. "Em propose -va dir- reduir el nombre de càrrecs públics previstos en les estructures orgàniques actuals a l'efecte d'obtenir la disminució de les despeses." Han hagut de passar nou anys per decidir la cancel·lació de noves contractacions de personal i eliminar diversos organismes i direccions generals perfectament amortitzables. Un exercici d'austeritat que dubtosament s'hauria produït sense la crisi econòmica sobrevinguda amb el consegüent retall de les despeses públiques. Vaja, el que es diu fer virtut de la necessitat.

Si inquirim l'opinió dels proveïdors del sector públic, segur que en diuen poquet i bo, del seu funcionament i serietat. Amb algunes excepcions -les dels ens autònoms- les demores dels pagaments són abusives i els procediments de contractació tan minuciosos com anacrònics en l'era de la informàtica. En aquest punt no es veu enlloc l'avantatge de la proximitat a l'administrat.

A més a més, mentre no s'establesquen estímuls al rendiment i el lloc de treball deixi de ser vitalici, la desmotivació i el *dolce far niente* seran la regla d'or administrativa.

També en el capítol estricte de la Funció Pública s'ha fet un treball ingent, com demostra l'evolució espectacular del cens de funcionaris. En només dos lustres s'ha passat d'unes desenes a quasi 80.000, que absorbeixen el 40% del pressupost de la Generalitat. Això ha representat un procés accelerat per catalogar els llocs de treball, homogeneïtzar els règims retributius i establir unes vies objectives d'accés laboral.

Tot això s'ha fet, i probablement amb més imparcialitat i bona fe que la que se sol atorgar al govern autonòmic. Però l'accés a les nòmines de l'administració pública és un dels deshonoros que n'enterboleixen la gestió. Favoritisme, amiguisme, clientelisme i altres formes de corrupció ha esquitxat greument la política de personal, fins el punt que aquesta parcel·la pública s'ha confós amb un patrimoni exclusiu del partit governant, i també, en menor mesura, dels sindicats majoritaris. Amb això s'han pagat serveis i

guanyat vots, però també s'han cobert de desprestigi.

LA COMARCALITZACIÓ JA NO INTERESSA

L'article 46 de l'Estatut, en el seu apartat primer, estableix que "una llei de la Corts valencianes (...) determinarà la divisió comarcal, després de ser consultades les Corporacions locals afectades." Aquesta era la voluntat dels socialistes, que assumien un antic projecte del nacionalisme. El programa del PSOE per a les eleccions autonòmiques de 1983 proclamava que "la institucionalització de les comarques és un dels objectius primordials del PSPV-PSOE amb l'objectiu de possibilitar que l'exercici de les potestats administratives s'acoste als ciutadans." En aquelles dates boreals de l'autonomia es parlava de "governacions" i s'apuntava que el País Valencià es dividia en 14 comarques i el president de la Diputació de València, Manuel Girona, com a avançament, establia les assessories comarcals.

A més a més, el partit s'organitza per comarques i les seues veus més autoritzades -l'esmentat Girona, Josep Lluís Albinyana, Alfons Cucó o Joan Lermacritiquen l'anacronisme de la divisió provincial. Fins i tot en dates molt recents el president de la Generalitat posava en dubte des d'aquestes planes la pervivència de les corporacions provincials.

No obstant, i sense motiu explícit, el tema desapareix del projecte socialista. Adueixen que no hi ha una concepció clara sobre el territori i que la comarcaltització en aquestes circumstàncies podria aguditzar la confusió administrativa, a més d'encarir-la, ha quedat apartat el mandat estatutari. Només faltava que, en el futur, aquest projecte, l'abanderara la dreta, que ha estat sempre provincialista.

SANITAT: ENS PODEM QUEIXAR, PERÒ ANEM BEN SERVITS

El sistema sanitari produeix tots els dies un cabàs d'insatisfaccions i molts dels seus damnificats protesten iradament i públicament. Hi tenen dret. Els qui reben una atenció correcta, en canvi, no solen proclamar-ho, ni hi estan obligats. Així passa que, en tot el que fa a la sanitat autonòmica, predominen els crits, els murmurs i les protestes, legítimes en molts casos. Però no és aconsellable deixar-nos dur per les parances. En aquesta parcel·la, més sensible que cap altra,

hem d'acceptar la ponderació, a fi que els arbres no ens impedisquen veure el bosc.

De moment convé anotar que el darrer decret de transferències és de 1988 i a partir de l'any següent la Conselleria elabora els seus pressupostos i se li poden exigir responsabilitats per l'adequada o errònia aplicació dels recursos econòmics disponibles i les polítiques que dissenya. De l'esmentat decret, cal assenyalar, ja que ve a la mà, que inclou una clàusula de desfasament mitjançant la qual l'administració central subvén als desajustos monetaris que s'hagen pogut produir en el traspàs dels serveis. Aquest èxit, que no és comú a totes les comunitats autònòmiques, defuig o rectifica el debat sobre l'habilitat o el desencert de les negociacions dutes a terme pel conseller Joaquim Colomer, acusat al seu dia de precipitat i dòcil en el seu estira i arronsa amb Madrid. Si es va negociar malament —cosa que no s'ha posat mai en evidència— el resultat, en tot cas, no és carregós per a la Generalitat mercè a la dita clàusula.

Unes xifres, al nostre parer significatives, revelen les dimensions i l'evolució de la sanitat pública valenciana. Prenent com a referència l'any 1988, el Servei Valencià de la Salut (SVS), creat per la llei 8/1987, de 4 de setembre, va disposar de 150.000 milions de pessetes, quantitat que va representar el 40% del pressupost de la Generalitat i una despesa sanitària per habitant de 39.000 pessetes. Aquest any 1992 que conclou, aquestes xifres

són, respectivament, 268.000, 36,6% i 70.000. L'escalada pressupostària és expressiva de l'esforç sostingut realitzat.

Això ha permès que un dels fronts d'actuació prioritària, el de l'atenció primària, multiplique el seu equipament, que ha passat del 59 centres de salut —salut comunitària, mental, etc.— que tenia quan va acabar 1987, als 213 de què disposa en aquests moments. D'aquesta manera, l'índex de cobertura ha passat del 10,7% al 60%, i encara podria ser superior si els ajuntaments dels municipis cediren solars o els facilitaren, un fet lamentable en corporacions governades per conservadors, però escandalós quan són regides per majories socialistes.

Altres exponents del canvi operat en la sanitat autònoma al·ludeixen a la creació d'unitats d'alta tecnologia —tomografia axial computeritzada, ressonància magnètica, hemodinàmica, angiografia digital, etc.— que en el seu conjunt i per al període 1987-1992, han evolucionat de cinc a 41.

Quant a llits hospitalaris, fonts de la Conselleria asseguren que ja en sobren, perquè l'índex d'ocupació és del 70% —mentre que els barems internacionals recomanen el 80%—, fet que s'explica,

més que per l'increment —que n'hi ha hagut, tant de titularitat pública com de contractades—, pel desenvolupament de les teràpies i la consegüent reducció de les estades.

En aquest sentit resulta curiós evocar la sorollosa mobilització dels sindicats mè-

dics que al gener de 1989 denunciaven davant els jutjats l'hospitalització de malalts als corredors de La Fe, fet que consideraven un delictes d'imprudència que s'agreujava amb l'amuntegament de malalts contagiosos amb nadons i

parteres. Vicent Garcés, president del Sindicat Mèdic Independent, qualificava la situació de caòtica i vergonyosa, a pesar dels reiterats desmentits dels responsables sanitaris. Elena Martí, gerent de La Fe, no dubtava a afirmar que molts dels problemes de l'hospital eren deguts “a la poca col·laboració dels metges”.

Una altra llacuna que té aspecte d'agreujar-se és la referent a les llistes d'espera quirúrgica. Segons declaracions recents del conseller Colomer davant la comissió parlamentària de Sanitat a les Corts, al juny passat hi havia 12.532 persones en la llista d'espera del SVS, fet que representava una reducció de 6.860 en relació amb la que es registrava al gener d'enguany, reducció que era deguda a la millora del rendiment del sistema sanitari. “En 18 mesos teòricament es podrien acabar”, va declarar. Unes altres fonts del seu departament matisen que aquestes llistes no es nodreixen de pacients greus i que “si ve es reduiran notablement, no desapareixeran mai del tot per necessitats organitzatives i de planificació dels serveis. A pesar de l'esmentat rendiment i de la diligent normalització de la situació, la dreta conservadora abusa del catastrofisme amb l'objectiu de fomentar la privatització del sector.

D'altra banda, en aquest breuari de bondats aconseguides en poc menys de quatre anys, no es pot deixar de costat l'esforç desplegat en l'ensinistrament d'uns quadres directius, simultàniament amb la promoció i millora dels serveis, a més d'afrontar els conflictes merament polítics que han sovintejat en aquesta Conselleria.

Però és també en aquest capítol de política de personal on més han abundat les

“El turisme és una parcel·la que li ha vingut gran al Consell de la Generalitat valenciana.”

Joan Lerma i el conseller de Sanitat, Joaquim Colomer, acusat al seu dia de precipitat i dòcil en les negociacions amb Madrid.

RAFA GIL

protestes i les crispacions. Això és el que es pot esperar d'una plantilla de 37.000 treballadors, i més si aquest cens laboral arrossega vicis propis del descontrol i el gegantisme. Així és l'absentisme del personal sanitari, l'índex d'absències del qual en l'Hospital General va arribar a ser, el 1989, del 32,5% mentre que la mitjana d'absències en l'empresa privada està entre el 8 i el 13%.

A més de l'absentisme, l'arrancada de la sanitat pública autonòmica va ensopegar amb el recel i l'encalçament de la medicina privada. El conseller Colomer va declarar que aquesta "aprofitava en el seu benefici les crítiques i les deficiències que s'atribueixen a la sanitat pública", i va afegir que "hi ha metges que es dediquen a blocar les altes hospitalàries, i que fan augmentar les llistes d'espera en cirurgia per desviar els pacients cap a les consultes privades". Avui aquesta confrontació ha perdut virulència i és l'"Informe Abril" el que suscita les sospites del sector sanitari públic.

Un altre traç ombrívol de la sanitat pública valenciana és el consum exagerat de productes farmacèutics. Al novembre de 1988 l'aliancista Carlos Abella posava de relleu que el consum del País Valencià era superior a la mitjana nacional. Gastàvem 319 pessetes al mes per persona, mentre en la resta de l'estat la xifra es reduïa a 276. Pel mateix concepte els pensionistes arribaven a les 2.549, en tant que els altres només a 2.078, i els de la ciutat de València se situaven al capdavant, amb 2.944. Segons dades del Servei Valencià de Salut, els valencians van gastar en medicaments 24.808 milions de pessetes durant 1986. En 1991 la quantitat s'havia duplicat: 56.346, el 16% més. El frau és un fet reconegut.

Diguem, finalment, que el conseller Colomer és el membre del Consell de qui s'ha demanat la dimissió en més ocasions i potser també el que ha resistit més conspiracions palatines. La Conselleria de Sanitat ha estat una incubadora de conjures animades des de l'interior del PSOE, Candidats a aquesta poltrona han estat, successivament, González Lázaro, Antonio Luna i, fins i tot, Joaquín Azagra. Cada episodi provocava l'alineament dels quadres directius i la necessitat d'escapçar els conspiradors o deslleials. Aquesta és la causa de la desfilada d'alts càrrecs que ha registrat aquest departament i els vaivens de la política sanitària. Però Colomer, com Joe Rífoli, resisteix.

La política docent i cultural ha estat la nau capitana de la Generalitat mentre Ci-

prià Ciscar va estar al capdavant de la Conselleria titular d'aquestes àrees (1981-1989).

CULTURA: UNA LLUM QUE AGONITZA

El seu prestigi, tant a escala del país com estatal, revertia sobre tot el govern autonòmic i la gestió del departament va merèixer ser valorada com un model d'imaginació i eficàcia.

Hi va contribuir una sèrie de circumstàncies, com ara el fet d'haver assumit les competències des del primer instant de l'etapa autonòmica, les grans mancances del País Valencià en els capí-

per tres el nombre d'alumnes atesos en educació especial i permanent d'adults; es va crear l'educació compensatòria, i es va impulsar decididament l'atenció als sectors marginats. Un altre tant es pot dir de la formació professional, en què es van dotar més de 12.000 places escolars.

Tot això implicava la construcció accelerada de centres, la renovació dels obsolets i el reclutament intensiu de professorat. El resultat ha estat una millora constant de les ràtios tant entre alumne per unitat escolar com d'aquells per professor, progrés que es projectava positivament en la qualitat de la docència.

En sintonia amb aquest esforç no

Mentre Ciprià Ciscar va estar al capdavant de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, la seua gestió va merèixer ser valorada com a model d'imaginació i eficàcia.

ARXIU

tols d'ensenyament i cultura, com també la voluntat política de satisfer-les. Però és innegable que els resultats haurien estat molt diferents, i difícilment tan brillants, si hi haguera intervingut la personalitat del mencionat conseller i les energies que va mobilitzar entorn del projecte.

Han estat aquests —des del 1983 al 1989— uns anys de tan intensa creativitat i tan fecunds que no és possible comprimir-ne la notícia en unes ratlles. En l'àrea de l'ensenyament públic, per exemple, es va produir un augment espectacular de places escolars; ràpidament i al cent per cent es van cobrir totes les necessitats referents a educació bàsica; es va garantir el dret a l'ensenyament secundari, tema en què estàvem a la cua de totes les altres comunitats autònomes; es va multiplicar

exempt de conflictes a causa de la demanda suscitada de nous i eficaços serveis docents, es van implantar els consells escolars, que són la peça idònia per al control i la programació de l'ensenyament mitjançant la participació de tots els interessats: ensenyants, alumnes, pares, sindicats, etc.

Si estructurar aquest dispositiu complexíssim implicava un esforç ingent, aquest es va tesar al màxim quan es va afrontar el compliment de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià, de 23 de novembre de 1983, una novetat que exigia tant de coratge com tacte, a més dels imprescindibles mitjans humans i materials: professors i textos. Una operació que encara avui sorprèn en constatar amb quina celeritat es va desenvolupar i com han estat d'irrellevants les resistències, tenint en

L'actual conseller de Cultura, Andreu López, amb Lerma. Amb ell, la gestió ha quedat empantanegada entre la confusió i el desànim.

RAFA GR

compte el canvi que imposava en el panorama docent. Costa creure que aquest partit socialista fóra el mateix que va cedir sense lluitar en la batalla dels símbols. Diguem com a exponent cert d'aquest aconseguint que només en tres anys tots els estudiants de les comarques catalanoparlants van aprendre català i en català, així mateix l'estudien gairebé tots els alumnes de les zones castellanoparlants.

És evident que l'execució d'un programa tan ambiciós justificava de sobra el crèdit de la conselleria. No obstant, i tot alhora, aquest departament va instrumentar una política cultural d'un abast inèdit en aquest país i que sumàriament podem descriure de doble dimensió. D'una altra banda es van fomentar activitats puntuals en tots els àmbits de la cultura: exposicions itinerants (art islàmic, la Inquisició, Salvador Allende...), producció editorial (clàssics valencians, biblioteca infantil), cicles musicals, teatre, etc.

D'altra banda, es van establir les bases d'una infraestructura cultural que ens redimeix del desert que érem. És obligatori esmentar la creació i la donació de biblioteques en tots els municipis majors de 3.000 habitants; la política museística, amb l'Institut Valencià d'Art Modern (IVAM) i l'adquisició d'importants fons (Juli González, Pinazo, obres de la generació abstracta i dels seixanta). Avui, gràcies aquesta iniciativa, que es completa amb el Centre del Carme i el Sant Pius V, València és una referència destacada en el panorama museístic internacional.

A la densa nòmina de realitzacions, tot just suggerides, s'ha de sumar el clima insòlit d'entusiasme intel·lectual que va revifar durant aquests anys la Conselleria. El Congrés Internacional d'Intel·lec-

tuals i Artistes que es va celebrar el 1987 va ser, possiblement, el moment culminant d'un període difícil de repetir.

En aquest procés innovador hi ha també penombres, explicables potser pel descomunal horitzó que va abraçar la Conselleria. Faig referència específicament a l'esport i a la dona, l'atenció a la qual va ser defugida en benefici d'altres prioritats. També hem d'anotar el fracàs amb què ha culminat l'Institut Valencià d'Arts Escèniques, Cine i Música (IVA-ECM). Una bona idea que va nàixer mal ubicada i que ha estat pitjor gestionada. Ni l'edifici era adequat ni potser es podien mesclar tants gèneres en la mateixa coctelera.

Però amb el relleu de Ciscar, aquesta traca de triomfs i d'iniciatives va començar a llanguir. La Conselleria va perdre vibracions i es van esfumar els grans projectes. Antoni Escarré, el seu successor, va viure de les inèrcies rebudes. Amb l'actual, Andreu López, la llum s'apaga. No flueixen noves idees i fins i tot la gestió ha quedat empantanegada entre la confusió i el desànim.

L'atonía d'aquesta política és l'emblema d'aquella casa. Al president Joan Lerma sempre el va enlluernar el fulgor d'aquesta política cultural, però en lloc de posar-se ulleres fosques, va decidir, simplement, apagar-la. Ara, per deixar vinculat el seu nom a una gran obra, ha reanimat l'antic projecte ciscarista de la Ciutat de les Ciències. Però d'aquesta història

caldrà parlar durant el pròxim decenni.

MITJANS DE COMUNICACIÓ: AMB LA TELE EN TENEN PROU

De les relacions de la Generalitat amb els mitjans de comunicació es podria escriure un epitafi: "Els professionals t'estem agraïts." Almenys una immensa majoria d'ells. Ha estat tal la proliferació de gabinets de premsa en l'administració pública que a penes queden desocupats en el gremi. Aquesta gratitud gremial no ha impedit tensions amb els mitjans, especialment els escrits, que són portadors de més alta tensió política, ni amb molt

determinats comentaristes. Però seria excessiu parlar d'enfrontaments o encalçaments crítics acalorats. Si els governants autonòmics es queixen és per vici. La moderació i una certa convivència inspira les relacions mútues.

Tampoc s'han produït al llarg d'aquests anys conflictes sonats. El més notable, atès l'intervencionisme que comporta, es va produir en 1984 a propòsit de la subhasta del diari *Levante*, una de les poques capçaleres resistents de la cadena de premsa del Moviment. En aquesta ocasió, la Generalitat tenia davant seu la doble opció de col·laborar financerament amb l'empresa privada per a la compra del periòdic, abstenir-se'n i deixar que es compliren les previsions. És a dir, la cancel·lació del diari. Al cap i a la fi, no es

"A Joan Lerma sempre el va cegar la política cultural de Ciprià Ciscar."

causava cap damnicat, perquè la plantilla era absorbida per l'administració pública, i la circulació del rotatiu s'havia enfonsat.

Per raons que no van ser explicitades mai, i que en tot cas haurien estat difícilment defensables en aquells moments, la Generalitat es va inclinar per salvar un mitjà que, dit amb benevolència, era un escàndol per qualsevol demòcrata. L'operació no necessitava uns altres motius per omplir-nos d'estupor.

No obstant això, hi concorrien dues notes més que n'accentuaven la gravetat i l'estranyesa. D'una banda, per realitzar-la, el govern de Joan Lerma va haver d'arriscar tot el capital social de la Caixa Provincial d'Estalvis –entitat dependent de la Diputació de València–, fet que va suscitar l'alarma inspectora del Banc

dolfo Suárez s'haguera atrevit a consumir una aberració tan descomunal. De tota manera, vist aquest procés amb la perspectiva del temps, es comprèn que el Partit Socialista s'estime més hebre-seles amb una empresa professionalitzada i amb obvis interessos que amb un perfdic lleuger de condicionaments i lligaments.

Una altra consideració molt diferent mereix la més important de les iniciatives comunicacionals de la Generalitat. Em referesc a la creació de la Ràdio Televisió Valenciana (RTVV). Tant el projecte com la llei que l'institueix –de 1984– són obra del conseller de Presidència d'aquell moment, Rafael Blasco. Del preàmbul de la dita llei es desprèn el criteri que anima aquesta empresa: "...voluntat política d'assumir la responsabilitat concreta de

on és l'estrella indiscutida, els concursos i el cine copen la major part de la programació i els debats versen sobre la utilitat de la perruca o temes similars. Els qui es regalen amb aquests espectacles són indiferents a la manipulació informativa, a la utilització partidista i personal del mitjà –la presència del Molt Honorable és abusiva– i el rigor i la pluralitat de les notícies.

Aquest ampli segment de l'audiència va ben servit. No l'altre, minoritari i exigent, al qual no se li concedeix ni la més petita atenció, com si foren incompatibles, i potser ho són en la recepta populista que administra Amadeu Fabregat –responsable del muntatge– i que aproven els consells d'administració i l'assessor, les funcions dels quals –ben retribuïdes– són més que qüestionables. Però llavors, ¿quina diferència hi ha entre aquesta televisió pública i la privada? ¿L'ús del català només? ¿Es justifiquen així els milers de milions que consumeix l'ens? Massa cara la tona de carrincloneria.

En contrast amb aquest dispendi fabulós, resulta miserable la contribució econòmica per a les publicacions escrites en català. Fet que va en consonància amb la prevenció que el partit socialista té davant la gent de ploma. El PSOE en té prou amb el control de la tele.

ELS HOMES DEL PRESIDENT

En el curs d'aquests anys s'ha anat teixint una espècie d'ontologia al voltant de la personalitat del president. És la lermologia i es resumeix en uns pocs llocs comuns. Un d'ells proclama que Joan Lerma té ànima, inclús cor, però és molt dubtós que tinga amics i, evidentment, no en té en l'univers polític. La seua consigna és la desconfiança i l'ús implacable del poder davant la menor amenaça. La fórmula s'ha revelat eficaç, però al preu de descapitalitzar de talents el govern.

Una altra constatació és la resistència del Molt Honorable a canviar de consellers, per molt que estiga provada la seua ineptitud. I més resistent encara es mostra quan els mitjans de comunicació li reclamen aquest relleu. Ningú sap com s'opera el procés de selecció que propicia individus tan pistorescos en el Consell de la Generalitat.

Des del primer govern que va presidir al novembre de 1982, tan sols ha utilitzat 19 consellers distints i cap dona. D'aquella tanda inicial resisteix únicament el d'Economia i Hisenda, Antoni Birlanga, home de lleialtats trencadisses i de per-

La presència del Molt Honorable és abusiva en la tele d'Amadeu Fabregat.

RAFA GIL

d'Espanya. I d'una altra, el seu bon final –de l'operació, vull dir– implicava el tancament definitiu del diari *Noticias al Día*, últim intent de consolidar una alternativa de premsa progressista i independent de grans capitals –i també de petits– com també de cadenes editores. Tot i haver fet dos anys en el mercat i exhibir una projecció positiva, el diari no tenia prou recursos per afrontar la competència amb una empresa ben dotada i ambiciosa, com a la fi s'ha revelat l'actual editora del diari del Moviment.

Especular sobre quin hauria estat el destí final del *Noticias* no mena enlloc. Potser s'hauria consolidat com a òrgan crític o, pel contrari, estaria avui en mans d'una *multimèdia*. El fet és que en aquella conjuntura és dubtós que la UCD d'A-

fer avançar la consolidació de l'administració autònoma i la presa de consciència dels nostres trets diferencials com a poble". Com a poble analfabet, hauria d'haver-hi afegit si s'hagueren pogut avançar els resultats.

No diré jo que RTVV haja traït totalment aquesta tirada. Els telenotícies i nombrosos espais d'entreteniment es presenten en català i això és molt més que el que teníem. Fins i tot el simple fet de posseir una televisió autònoma ens atorga traces de maduresa institucional aparentment tan fermes com les de les nacionalitats més sòlides. Des d'aquesta òptica no se n'ha de qüestionar la utilitat.

Podem apostar, a més, que aquesta és la televisió que agrada a la immensa majoria de l'audiència. No en va Joan Monle-

Segundo Bru, Joan Lerma i Vicent Soler, folrats d'ortodoxa pana en un descans del tercer Congrés del PSPV-PSOE.

ARXIU

fecta opacitat política. El segueix en antiguitat Lluís Font de Mora, el titular d'Agricultura, que s'incorporà al juny de 1983. Altres protagonistes d'aquells anys inaugurals han estat destituïts per diverses raons: Ciprià Ciscar, Felip Guardiola, Rafael Blasco, Segundo Bru, etc.

De la nòmina i successió de conseller es dedueix que, després de cada crisi, s'ha accentuat la despolitització del gabinet. Lerma no vol al seu costat homes amb pes i implantació en el partit, com alguns dels mencionats abans. Un rere l'altre, ha anat desfent-se de tots en benefici de personatges tecnocràtics i anodins.

Alguns dels cessaments o dimissions han estat sonats. Ho va ser la decapitació sobtada del vice-president del Consell, Felip Guardiola. Tot i que se sospitava, per les discrepàncies creixents entre tots dos, es va produir amb nocturnitat i traïdoria. Lerma aprofità per a eliminar-lo l'absència del conseller, viatger per Macedònia al juliol de 1985. Alguna cosa similar va fer, però per motius totalment ignorats, amb el conseller de la Funció Pública, Vicent Soler Marcos, en 1986.

Del més rellevant dels homes del Govern autonòmic, el conseller de Cultura, Ciprià Ciscar, es pot afirmar que la fortuna es va aliar amb Joan Lerma. Pel seu gust, haura eliminat molt abans. La gestió al capdavant de les àrees de Cultura i Ensenyament poten-

ciava extraordinàriament la figura de qui, al mateix temps, era vice-secretari general del PSOE i un dels líders més vàlids per a ser l'alternativa a la presidència de la Generalitat valenciana. En les eleccions legislatives de 1989 Madrid determinà que encapçalara la llista per València, cosa que implicava el seu desterrament al Congrés dels Diputats. I allí

és. El seu prestigi personal i polític continua intacte, però això l'allunya momentàniament de la cursa de la presidència. El país s'ho perd.

Més sonada –i traumàtica– fou l'eliminació del conseller d'Obres Públiques, Rafael Blasco, al desembre de 1989. Aquest era un dels pocs homes del Govern amb un passat polític intens, tant en la clandestinitat com en la transició. A més dels càrrecs orgànics en el partit, fou subsecretari de la Presidència el 1982, conseller de la Presidència i portaveu el 1983, i d'Obres Públiques des de 1985 fins al cessament. En el seu currículum figuren nombroses iniciatives de relleu, però potser en destaquen les legislatives: Llei del Govern Valencià, de la Funció Pública, de la Sindicatura de Comptes, de Símbols de la Comunitat Valenciana, de Ràdio Televisió Valenciana, dels Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana, de Gestió de Ports, de Paratges Naturals, etcètera. Fou, en definitiva, un dels homes fonamentals en la gestió de la Generalitat. El seu cessament constitueix, probablement, el capítol més amarg que va haver de suportar el govern autonòmic i, personalment, Joan Lerma.

MALS TRÀNGOLS: EL CAS BLASCO I ALTRES CASOS

Quan Joan Lerma pren possessió de la Presidència es troba amb dos regals enverinats que, en realitat, són de l'estat, però que repercutiran damunt del seu cap: per un costat, la pantanada de Tous, i poc després, el tancament d'Alts Fons del Mediterrani (AFM). A la Generalitat li toca de fer el desinflat paper d'escullera contra les protestes dels uns i dels altres. Aquests conflictes, sobretot el de Morvedre, agitaran el primer any del Govern. Al llarg de 1983, els treballadors siderúrgics, liderats per les centrals sindicals i esperonats pel famós informe Kawasaki –que recomanava la instal·lació del TBC (Tren Bandes en Calent)–, estan en mobilització permanent. Vagues, talls de carretera, ocupació del carrer, manifestacions... és el pa de cada dia. El mateix president és objecte d'un intent d'agressió al Port de Sagunt i el governador civil de València, Eugeni Burriel, es va veure negre per

Lerma no vol al seu costat homes com Ciprià Ciscar i Rafael Blasco amb pes i implantació en el partit.

ARXIU

contenir aquella marea sense incórrer en la repressió. El seu tacte li serà premiat posteriorment. Fou nomenat, successivament, delegat del Govern central al País Valencià, conseller d'Obres Públiques i no és improbable que el vegem encapçalant la pròxima candidatura a l'Ajuntament de València.

La Generalitat, inerte davant el problema, respirarà quan a Madrid es decrete la reindustrialització de la zona amb una inversió bilionària. Tous, en canvi, és encara una ferida oberta, passat ja un decenni de la catàstrofe, però

poc o res hi pot fer el Consell, més enllà de resignar-se a suportar les ires dels afectats. El seu paper, aquí, és el de trist Tancredo.

L'alcalde de València, Ricard Pérez Casado, fou motiu d'un altre ensurt al desembre de 1988. La seua dimissió, tan sonada, fou teòricament la conseqüència

de les objeccions posades al seu Pla d'Ordenació General Urbana de la ciutat, i concretament a l'edificabilitat del solar popularment conegut com el dels *Jesuïtes*, perquè pertany a aquesta companyia. El grup municipal de govern havia expressat reiteradament la seua disposició

a permetre l'edificació i la Conselleria d'Obres Públiques vetà la iniciativa. L'alcalde es va sentir desautoritzat i optà per marxar.

L'incident —que per ell mateix no sembla tan greu— era la darrera seqüència d'un llarg desencontre entre

la Generalitat i l'alcaldia de València, cada dia més aïllada del seu propi equip municipal, ja que havia estat imposat. L'episodi té altres claus psicològiques, però en suma revela el menyspreu del partit per les solucions negociades. A Ricard Pérez Casado el volgueren dòcil o liquidat, sense importar-los gaire els

efectes d'una solució traumàtica. La segona, perquè també el seu antecessor fou llicenciat i amb menys contemplacions.

Però l'estrèpit autèntic es va produir un any després, exactament. Fou —o ha estat, perquè encara cueja— l'anomenat *cas Blasco*, que pot ser descrit sumàriament com un invent per a la persecució i linxament de la víctima, el conseller d'Obres Públiques d'aleshores, Rafael Blasco. Qualsevol altra interpretació judicialista ofèn el sentit comú i l'evidència dels fets. Sense aquesta dimensió política no es comprèn l'acarnissament amb què Rafael Blasco ha estat encalçat des del partit socialista, malgrat haver-se produït una sentència absolutòria de Tribunal Superior de Justícia.

Fóra llarg reproduir aquí els termes del contenciós, carregat d'implicacions personals i partidistes, però no es pot entendre sense evocar-ne les característiques principals.

Al novembre de 1989, la directora general d'Urbanisme de la Conselleria d'Obres Públiques, Blanca Blanquer, amb l'anuència del president de la Generalitat i l'assessorament d'eminentes professionals, entre altres el fiscal en cap del Tri-

"Amb el govern dels socialistes es va acabar l'últim intent de crear una premsa progressista."

ARTUR HERAS

El camino del arte

19 nov. - 28 des.

SALA PARPALLO

C/ Landerer, 5. València

Tfno. 3923077 - 3920001

DIPUTACIÓ DE
VALENCIA

**SOCIETAT
CORAL
EL MICALET**
(INSTITUT MUSICAL GINER)

**EDICIONS
DEL BULLENT**

SOPAR DEL

**XII PREMI DE
NARRATIVA
JOVENIL
ENRIC VALOR**

**V PREMI
MIQUELET
D'HONOR**
que s'atorgarà

ELISEU CLIMENT I CORBERÀ

Dissabte 28 de Novembre 9'30 nit
Societat "EL MICALET"
Guillem de Castro, 73.
Tel.: 392 07 86. Reserva de tickets

L'actual director general de *Levante-El mercantil Valenciano*, Jesús Prado, dona a Rafael Blasco el premi "Importante" el 1986.

ARXIU

bunal Superior de Justícia, Enrique Beltrán, presenta una denúncia contra dos funcionaris per presumpte suborn en el sector immobiliari. La iniciativa, aparentment normal, pecava d'un vici lamentable: es decideix a esquesnes del conseller, Rafael Blasco, amb l'agreujant que se li oculten conscientment els detalls de l'afer, que anava quallant-se des de mesos enrere i del qual estaven alertats destacats membres del partit socialista. Avui diríem que aquest embolic desprenia un intens aroma a corrupció. A pesar de ser objecte d'una descarada deslleialtat, el conseller és compel·lit a presentar la dimissió i acaba sent finalment destituït "per a salvar la credibilitat de les institucions", en paraules del Molt Honorable, que simultàniament proclama la innocència del destituït.

Però el centre de l'escàndol no estava en la referida denúncia, sinó a Paterna, on l'Institut Valencià de la Vivenda havia tret a concurs uns terrenys per a la construcció d'un centre d'activitats terciàries. Aquí és on es creia tenir atrapat el con-

seller, per entendre que actuava parcialment en favor d'un licitant. Els telèfons es van intervenir i Presidència va seguir dia a dia el curs de les investigacions, que afectaven diversos sospitosos, inclòs el conseller en exercici de les seues funcions. Rafael Blasco tardaria a saber que havia estat objecte d'una vasta conspiració de silenci i traïcions.

La instrucció del sumari i el processament foren simultanis a una campanya desorbitada de calúmnies. Els seus animadors, gents del mateix partit socialista i alguna font judicial irresponsable, no estalviaren mitjans per tal d'anihilar definitivament aquell que havia estat un personatge crucial en aquests primers anys de la Genera-

litat valenciana i la talla política del qual s'elevava perillosament davant del poder establert. Encara avui, postergat en l'ostracisme, continua sent objecte d'un tenaç acorralament personal i polític per part del lermisme, que ha tocat tots els ressorts possibles per expulsar-lo del partit.

De menys relleu nacional ha estat el processament i l'eliminació política del

president de la Diputació d'Alacant i secretari general dels socialistes alacantins, el discutit Antonio Fernández Valenzuela. El delictes d'aquest militant –del qual ha quedat absolt– va ser compatibilitzar el càrrec corporatiu amb un lloc en el consell d'administració de la Caixa d'Estalvis d'Alacant i amb la presidència d'una empresa d'arts gràfiques, de la qual era l'accionista majoritari. Les seues angoixes judicials no procediren del partit, com és el cas precedent, sinó de l'acusació formulada per EUPV i CDS. Valenzuela ha guanyat el seu plet, però ha perdut, per ara, la seua carrera política. Crec, consegüentment, que aquest escàndol ha estat injust i innecessari. Però la veritat és que la prosperitat empresarial d'aquest home públic i l'acompliment dels càrrecs institucionals donaven peu a la sospita.

Un altre mal tràngol és el que causa la restauració del teatre romà de Sagunt. L'obra de Garsi i Portaceli és un viver de crítiques i la dreta ho explota perquè se sap avalada per l'opinió pública majoritària. Amb la reforma, demencial, a punt d'acabar-se, la Generalitat no sap com desfer-se del problema. Ni pot paraitzar la trencadissa, ni troba professionals prestigiosos que avalen el projecte, ni pot apaivagar les crítiques. Es un maldecap amb què es desdejava cada matí.

J. J. Pérez Benlloch

"Joan Lerma té ànima, inclús cor, però és dubtós que tinga amics."